

*Alus: Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 1
 „Põhikooli riiklik õppekava“
 (Vabariigi Valitsuse 23.03.2023 määruse nr 18 sõnastuses)*

Loetu mõistmine ja ennastjuhtiv õppija

Valdkond	Keeled ja kultuur
Valikaine nimetus	Loetu mõistmine ja ennastjuhtiv õppija
Eeldusaine	-
Lõimumine	Valikaine „Loetu mõistmine ja ennastjuhtiv õppija“ raames on lõimitud erinevate õppeainete, nagu loodusõpetus, ajalugu ja eesti keel ja kirjandus, lugemistekste. Sel moel arendatakse õpilaste loetu mõistmise, kriitilise mõtlemise ja analüüsi oskusi, aidates luua ainevaldkondade vahelisi seoseid ning toetades nende tekstide tõlgendamist ja mõistmist erinevates kontekstides.
Õppe kavandamine ja korraldamine	Valikaine aluseks on õppeprogramm „Me loeme – loetu mõistmise ja ennastjuhtiva õppimise arengu toetamine.“ Tunnid toimuvad kord nädalas 4., 5. ja 6. klassi õpilastele. Õppe läbiviimiseks on vajalikud funktsionaalse lugemise tekstid, analüüsilehed ning välise tugimaterjalid, nagu rollikaardid, järjehoidjad ja postrid, mis toetavad õpilaste arusaamist ja oskuste arendamist. Tunnis kasutatakse nelja lugemistrateegiat: ennustamine, selgitamine, küsimine ja kokkuvõtte tegemine.
Valikaine õppe- ja kasvatuseesmärgid	„Loetu mõistmine ja ennastjuhtiv õppija“ valikaine eesmärgiks on toetada laste teadlikkust lugemise protsessist ja lugemisstrateegiatest, harjutada strateegiate kasutamist ning oma õppeprotsessi eesmärgistama ja hindama. Õpe on korraldatud rühmatöö meetodina, kus igal õpilasel on oma roll: ennustaja, selgitaja, küsija ja kokkuvõtja. Tegemist on ühise ehk kööstõise õppimisega, milles osalevad nii lapsed kui ka õpetaja, kuid strateegiate rakendamisel liigutakse järkjärgult iseseisvumiseni.
Õpitulemused	<ol style="list-style-type: none"> 1) Õpilane suudab mõista ja tõlgendada eri tüüpi lugemistekste (loodusõpetus, ajalugu, eesti keel ja kirjandus), tuues esile peamised mõtted ja detailid. 2) Õpilane kasutab teadlikult nelja lugemisstrateegiat – ennustamine, selgitamine, küsimine ja kokkuvõtte tegemine – ning suudab neid iseseisvalt rakendada. 3) Õpilane osaleb aktiivselt rühmatöös, täites talle määratud rolli (ennustaja, selgitaja, küsija, kokkuvõtja) ning toetades grupi eesmärkide saavutamist.

	4) Õpilane suudab seada isiklikke õppimiseesmärke, jälgida oma edusamme ning hinnata oma lugemisoskuse arengut ja kasutatud strateegiaid.
Valikaine sisu	Valikaine „Loetu mõistmine ja ennastjuhtiv õppija“ keskendub teadliku lugemise ja lugemisstrateegiate arendamisele. Tunnid hõlmavad nelja peamist lugemisstrateegiat: ennustamine, selgitamine, küsimine ja kokkuvõtte tegemine, mille kaudu õpilased õpivad eri tüüpi tekstide (loodusõpetus, ajalugu, eesti keel ja kirjandus) analüüsi ja mõistmist. Õpilased töötavad rühmatööna, kus igal on oma roll (ennustaja, selgitaja, küsija, kokkuvõtja), edendades koostööoskusi ja vastutustunnet. Kokkuvõttes toetab valikaine õpilaste iseseisva õppimise ja loetu mõistmise oskuste arengut.
Õppekeskkond	Õpikeskkond on interaktiivne ja toetav, kus õpilased saavad kasutada erinevaid abimaterjale, nagu rollikaardid ja analüüsilehed, et toetada oma lugemisprotsessi. Rühmatöö vorming soodustab koostööd ja avatud suhtlemist, võimaldades õpilastel jagada ideid ning arendada oma mõtlemis- ja analüüsioskusi. Lisaks luuakse keskkond, kus julgustatakse loomingulist lähenemist ja iseseisvat õppimist.
Hindamine	Valikaine hindamine on mitteeristav ning igale tulemusele lisatakse kommentaar. Hinne "AR" antakse siis, kui õpilane on saavutanud 50–100% õpitulemustest, ning hinne "MA" antakse, kui tulemused jäävad vahemikku 0–49%. Lugemisstrateegiate valdamisel on kasutatud järgmiseid arenguastmeid: algaja I, algaja II, oskuslik ja meisterlik.
Õppematerjalid Kirjandus (soovituslik)	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetajale: „Õppeprogramm „Me loeme“ – õpetaja juhendmaterjal“ (Piret Soodla, Kristi Jakobson, Maris Juhkam, Kaja Mädamürk, 2021). • Õpilastel on erinevad lugemistekstid, mis põhinevad ainetundide teemadel või kalendri tähtpäevadel.